

ב. שחט עוף בפנים והעלהו בחוץ – פטור. [ואפילו לריו"ח דלעיל – לפי ששחיטת עוף בפנים לאו כלום היא, וכאילו התיו ראשו ולא שחט].

ג. שחט בחוץ והעלה בחוץ, בין בהמה בין עוף – חייב על השחיטה ועל ההעלאה, (ואלהם תאמר... – לערב פרשיות שוחט ומעלה, להשוותם [ובשחיטת העוף בחוץ חייב מריבוי הכתוב, כדלהלן קו]. ולרבי יוסי הגלילי (קו). אין חיוב העלאת חוץ בקדשים שנשחטו בחוץ).

דף פה

קלו. א. אימורים שהעלם על המזבח קודם וריקת הדם – האם מורידם ממנו אם לאו? האם יש בהם דין מעילה?

ב. עולה כשרה ששחטה בראש המזבח – האם מפשיטה ומנתחה במקומה או שמא צריך להורידה מהמזבח לצורך הפשט וניתוח?

ג. עולה פסולה – האם יש בה הפשט וניתוח, ועורה ניתן לכהנים?

ד. עולה פסולה שעלתה על המזבח קודם הפשט וניתוח, בסוגי פסולים שדינם ב'לא ירדו' – מה יעשה?

ה. בהמה בעלת מום שעלתה על המזבח – מה דינה?

ו. עוף שנרבע על ידי אדם – האם כשר לקרבן?

ז. הפסולין שעלו על המזבח ודינם ב'לא ירדו', והורידם – האם מעלם שוב?

א. אמר עולא: אימורי קדשים קלים שהעלם על המזבח לפני וריקת דמם – לא ירדו. (ואעפ"י שלפני הוריקה אינם בכלל קדשי ה'. וכל שכן קדשי קדשים שקדושת הגוף עליהם אף קודם וריקה). וכן מסרו מרבי יוחנן.

כתבו התוס' (פג): שכן הדין גם לר' יהודה שאמר שבנשפך דמה – תרד, כאן מודה כיון שיש דם לזריקה. ומשמע לכאורה מפשט לשונם שאם לא נזרק הדם – ירדו. וכן מדויק מלשון הכסף-משנה (פסוה"מ ג, יב), וכן כתבו כמה אחרונים. ואולם בחזון איש (יט, טו כ) נקט שאפילו נשפך הדם אח"כ ולא נזרק על המזבח – לא ירדו.

לענין דין מעילה, אמר ריו"ח שאין באימורי קק"ל מעילה אעפ"י שהם על המזבח, כי עדיין לא הובררו להיות חלק הראוי לגבוה (רש"י. ואם משלה בהם האור – ע' חזו"א יט, כ).

ב. עולה כשרה ששחטה בראש המזבח [או שחטה למטה והעלה אותה על המזבח. תוספתא פ"ט; רמב"ם פסוה"מ ג, ב], מפשט הגמרא כפרש"י נראה שהדבר שנוי במחלוקת האם יש הפשט וניתוח בראש המזבח, או מורידה להפשט וניתוח ושוב מעלה.

והר' חיים (בתוס'. וע"ע בשטמ"ק) פרש שלדברי הכל מפשיט ומנתח על גבי המזבח, אם כבר עלתה. לא נחלקו אלא אם אפשר להעלותה לכתחילה על המזבח ולהפשיט ולנתח עליו.

הדחת הקרביים לעולם נעשית למטה, הלכך מורידים ומדיחם וחוזר ומעלם.

א. וכן הדין לשאר זבחים שחוטבים שעלו על גבי המזבח, מפשיט ומנתח במקומם ומוריד העור

והבשר ונותנים לבעליהם ומקטיר השאר (עפ"י תוספתא; רמב"ם פסוה"מ ג, ג).

ב. מהאחרונים דנו האם יש איסור בכשרים להורידם מעל המזבח ע"מ להעלותם שוב [ורק לצורך

הפשט וניתוח הותר הדבר לדעה אחת], או שמא לא נאמר איסור הורדה אלא בפסולים.

ויש שתלו זאת במחלוקת הראשונים (ע' קרן אורה; זבח תודה; הר צבי; חדושים ובאורים).

ג-ד. עולה פסולה אין בה הפשט וניתוח, אלא שורפה בעורה (ונתח אותה). ואפילו כאשר עלתה על המזבח ואינה יורדת ממנו – אין מפשיט ומנתח.

עולה שנזבחה שלא לשמה, אעפ"י שלא עלתה לבעליה לשם חובה, טעונה הפשט וניתוח (כן דרשו בתורת כהנים ויקרא).

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אם חל בה הפסול לאחר הזריקה, הואיל והיה לה שעת כושר – יפשיטנה, ועורה לכהנים. ויעשה כן בראש המזבח ולא יורידנה, כי אז לא יוכל שוב להעלותה. [רבי (להלן קד) חולק וסובר שאין הפשט וניתוח אפילו חל הפסול לאחר הזריקה. וכן הלכה (רמב"ם פסוה"מ יט, ט).]

וצריך להוריד את הקרביים להדחה ואסור להשאירם בפרשם על המזבח, ושוב אסור להעלותם. ולכך צריך להדיחם אע"פ שדינם להשרף – שלא יהו קדשי שמים מוטלים כגבילה.

הרמב"ם השמיט דין הורדת הקרביים להדיחם בפסולים שעלו, ורק בכשרים כתב שמורידם ומדיחם וחוזר ומעלם. וע' בשפת אמת שצידד שכאשר אינו מפשיט ומנתח אין צריך הדחה, מפני שאין הפרש גלוי לעין. וכ"כ בזבח תודה.

ה. בהמה בעלת מום שעלתה על המזבח – תרד (תנא קמא, ור"ח סגן הכהנים בשם אביו). ולדברי רבי עקיבא, מומים שאינם פוסלים בעופות, וקדם ההקדש למום – לא תרד.

לפי פירוש אחד בגמרא, היה נוהג אביו של רבי חנינא סגן הכהנים לדחותם מעל המזבח כלאחר יד ולא בגלוי, משום בזיון קדשים.

יש אומרים שזה רק באותם מומים הכשרים בעופות ושקדם הקדשם למומם, אבל מחוסרי אבר או מומין שקדמו להקדש – נדחים בגלוי (הגר"ס). ויש שצדדו בזה (ע' יד דוד; שפת אמת; זבח תודה).

והרמב"ם השמיט דין זה, להדחות כלאחר יד (וע' תוי"ט, שפ"א וז"ת).

ו. רבה ורב נחמן בר יצחק הוכיחו מהברייתות [לפשוט ספיקו של רבי ירמיה] שעוף שנרבע פסול למזבח, ואעפ"י שאין במינו 'רובע'.

ז. תנן, כשם שאם עלה לא ירד, כך אם ירד – לא יעלה. ואמר עולא שאם כבר משלה בהן האור (כל שהוא. רש"י ורי"ד. וע' חזו"א יט, לב; חלקת יואב ח"ב צו) – יעלו.

התוס' (פו. ד"ה וכולן) צדדו שאין זה חובה אלא רשות. והעלו אפשרות אחרת, שמא זה רק כשאדם הורידם אבל פקעו מאליהם – לא יחזיר.

דפים פה – פו

קלז. א. אלו חלקים בבהמת הקרבן עולים אל המזבח רק כל עוד הם מחוברים אליה?

ב. עצמות וגידיים ודומיהם, מה דינם כאשר פרשו מן הבשר, לענין עלייתם למזבח והורדתם ממנו?

ג. מה דין העצמות וכו' שפרשו מן הבשר לפני זריקה ולאחריה – לענין דין מעילה?

א. הצמר שבראשי הכבשים, השער שבוקן התישים, העצמות והגידיים הקרנים והטלפים, הריהם עולים על המזבח כל זמן שהם מחוברים לגוף (והקטיר הכהן את הכל המזבחה). פרשו – לא יעלו. כן סתמה משנתנו. וכמה שיטות יש בדבר, וכדלהלן.